Läsvärt om strategi i en allianskontext

av Tommy Jeppsson

TITEL:
Pursuing Strategy, NATO operations from the Gulf War to Gaddafi
FÖRFATTARE:
Håkan Edström och Dennis Gyllensporre
FÖRLAG:
Palgrave Macmillan 2012

HUR VÄXER STRATEGIER fram inom den atlantiska alliansen och hur sker den strategiska beslutsfattningen? Ämnet anses av flera kommentatorer till här anmäld bok i behov av en genomlysning och glädjande är därför att två svenska disputerade officerare tagit sig an uppgiften. Överstelöjtnant, fil dr Håkan Edström har tillsammans med ledamoten, generalmajor och fil dr Dennis Gyllensporre inte bara varit redaktörer för boken utan skrivit mycket läsvärda bidrag till densamma.

Det är ingen nyhet att formulerandet av strategi innebär ett komplext interagerande mellan den politiska och militära högsta ledningen och därtill adderat tanke/idéinflöde från bland annat akademiska och diplomatiska men också näringslivsmiljöer. Det sista må tillföras förklaringen att militära maktmedel tenderar att finnas med i bilden, när och där ekonomiskt starka intressen är förefintliga.

Vid första påseende kan det tyckas som att strategi är en ”top-down-process” något som Edström och Gyllensporre tidigt i texten avlivar med exemplet general Stanley McChrystal och hans starka påverkan på Afghanistanstrategins utformning år 2009. Det påvisar realiteten i de möjligheter som finns avseende den operationella nivåns påverkan. De har i sin tur en delförklaring i att det är människor som utformar och implementerar strategi, och starka begåvade personligheter påverkar oaktat på vilken hierarkisk nivå de befinner sig.. Uttryckt annorlunda är genomförandenivån, således den operationella, en nödvändig medspelare i framtagandet av hållfasta genomförbara strategier, något som författarna också kommer in på i texten.

Bokens syfte är att vidga förståelsen för hur strategi formuleras inom Nato kopplat till militära operationer samtidigt som dynamiken mellan de strategiska och operativa nivåerna analyseras. Med detta lyckas författarna mycket väl.

En av de mera kända författarna i ämnet, professor Colin Gray, brukar sällan missa tillfället att framföra uppfattningen att strategi i högsta grad är en praktisk profession. Därest Gray läst *Pursuing Strategy* skulle det ytterligt förvåna anmälaren om inte bokens rikhaltiga, väl utval-

da och analyserade praktikfall skulle elogeras av honom.

Boken väver samman teori och det verkliga skeendet ytterligt väl avvägt. För de inledande teoridelarna svarar Håkan Edström och Dennis Gyllensporre. Bokens studier av ett antal genomförda insatser i Natos regi spänner över ett tidsmässigt perspektiv om cirka två decennier och anknyter till den för respektive period då gällande strategiska doktrinen för alliansen.

Kersti Larsdotter skriver om utvecklingen av den i Bosnien-Hercegovina tillämpade Natostrategin. Ryan C Hendrickson tar för sig operation Allied Force i Kosovo och Håkan Edström bidrar med ett mycket intressant kapitel om samarbetet mellan den atlantiska alliansen och EU. Magnus Petersson behandlar initierat den under senare år måttligt diskuterade aspekten rörande hur medlemsländernas ”hemlandsförsvar” tillvaratagits efter det kalla krigets avslutning. Benjamin Scheers kapitel handlar om hur Natos strategi utvecklats i Afghanistan, och slutligen skriver Dennis Gyllensporre ett mycket intresseväckande kapitel om alliansens engagemang i Afrika.

Sammantaget en författargrupp representerande mycket kompetenta forskare och officerare. Därav den kvalitativt höga nivån i respektive kapitel där respektive författare förtjänstfullt fångar såväl formuleringen som implementeringen av vald strategi, en genomgående inte helt rak väg mellan strategidokumentets intentioner och dess praktiska genomförande och inte minst av den anledningen ett nyttigt studium . För att läsaren ska skapa sig bästa möjliga bild av hur strategi formulerats, implementerats och successivt utvecklats under den tidsperiod som boken täcker in, är det anmälarens uppfattning att kapitlen bör läsas i ordningsföljd. Ett sådant angreppssätt i läsandet ger värdefulla och adderande insikter och exemplifieringar rörande de utmaningar som sammanhänger med uppnåendet av politiskt och militärt ”samklang” i samband med interventioner.

Annmälarens kvarstående intryck att boken utgör ett utmärkt underlag för de individer i de politiska, militära, diplomatiska och akademiska miljöer som till vardags arbetar med strategi- och försvarsstudierelaterade frågor inom alliansen. Samtidigt ska betonas bokens likatydande funktion för personer som verkar inom samma områden i vårt eget land, vilket inte sällan utpekas som bäst i klassen av partners. Således en bok som behöver läsas av de som behöver fördjupa sin förståelse för hur strategi formuleras, implementeras och genomförs i en Natokontext.

En bok för politiker, diplomater, officerare och akademiker som arbetar inom områdena säkerhets-/ försvarspolitik och strategi men också för gruppen allmänintresserade av dessa ämnen. Rekommenderad läsning!

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.